

Ольга Орлова

ГЕРОЇ М. ГОГОЛЯ НА СЦЕНІ Й У КІНО

П'єса Миколи Гоголя «Ревізор» має багату сценічну й екранну історію. Репертуари відомих театрів світу прикрашають яскраві вистави за безсмертним твором українського генія. Режисери й актори по-своєму намагаються розкрити характери гоголівських персонажів, висвітлити причини страху чиновників перед високопосадовцями. Образ Городничого створювали видатні актори, починаючи з *Івана Сосницького* та *Михайла Щепкіна* (останнього свого часу завдяки зусиллям *Івана Петровича Котляревського* було викуплено з кріпацтва). Слід згадати й більш сучасних блискучих виконавців цієї ролі: *І. Ільїнського*, *А. Папанова*, *В. Гафта*, *С. Михалкова*.

Екранізації комедії «Ревізор» підкреслюють актуальність суспільних проблем твору. У кіноверсіях твору М. Гоголя зроблено акцент на комізмі ситуацій (фільми режисерів *Л. Гайдая* (1977), *О. Баранова* (2014)) та психології персонажів (фільм режисера *С. Газарова* (1996)).

Кадр з фільму «Інкогніто з Петербурга».

Режисер Л. Гайдай (СРСР). 1977 р.

Повість «Шинель» отримала нове життя в драматичних виставах різних країн, зокрема театрів України. Полтавським академічним обласним українським музично-драматичним театром імені М.В. Гоголя до 200-річного ювілею видатного земляка була підготовлена вистава «Шинель». У новій театральній версії (реж. Б. Чернявський, 2009) зображуються не тільки сумні проблеми «маленької» людини, але й улюблена справа, справа-пристрасть, яка без останку поглинає героя. Танець з літерами, у якому головною персоною є Башмачкін, розкриває справжню натхненність героя у виконанні своєї «маленької» справи.

Сцена зі спектаклю «Шинель» Полтавського академічного музично-драматичного театру імені М.В. Гоголя. Режисер Б. Чернявський. 2009 р.

Понад тридцять років режисер Ю. Норштейн (Росія) працює над мультиплікаційним фільмом «Шинель» з музичним супроводом із творів композитора А. Шнітке. Автор фільму побачив у повісті М. Гоголя трагічну історію людської самотності. За словами режисера, він прагнув засобами анімації відтворити різні почуття героя, тому обличчя Башмачкіна неможливо запам'ятати, воно постійно змінюється. Чорно-білі кольори підкреслюють відчуженість героя від інших людей, а також від холодного й ворожого міста, де він жив і загинув.

Кадри з мультфільму «Шинель». Режисер Ю. Норштейн (Росія). 1981 р.

Завдання

Перегляньте з допомогою Інтернету один із фільмів за творами М. Гоголя («Шинель» або «Ревізор»). Якщо маєте таку можливість, перегляньте в місцевому театрі виставу. Поділіться враженнями від сценічного втілення або кіноверсії гоголівського твору.